

Paaiškinimai dėl 2009-2011 metų bendrųjų ugdymo planų

Derinimas su steigėju.

2009-2011 metų bendrųjų ugdymo planų 5.5 punkte įvedama santrumpa "steigėjas". Ši santrumpa skirta tam, kad neapkrauti teksto ir tolimesniame tekste neberekėtų kartoti žodžių "steigėju (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimu (savininku) (kitų mokyklų)". Tačiau visame ugdymo planų tekste, kur paminėtas žodis "steigėjas", reiškia tą pačią ilgą formuluotę. Todėl savivaldybių įsteigtose mokyklose ugdymo planus reikia derinti arba su savivaldybės vykdomąja institucija arba (jei savivaldybės vykdomoji institucija įgalioja ką nors) su savivaldybės administracijos įgaliotu asmeniu (pvz. tas asmuo galėtų būti iš savivaldybės administracijos švietimo padalinio).

Technologinis ugdymo organizavimas įgyvendinant pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį

BUP 81.2. Mokiniais, besimokantiems pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, gali būti siūloma rinktis alternatyvias technologinio ugdymo programas, sukurtas mokyklos atsižvelgiant į specifinius mokinių poreikius, mokymosi sąlygų ypatumus. Būtina, kad mokiniai, mokydamiesi pagal alternatyvias technologinio ugdymo programas, įgytų pasiekimus, artimus ar tolygius numatytiems Bendrosiose programose.

Šio punkto nuostata sudaro galimybes mokykloms pasirengti alternatyvias technologinio ugdymo programas, sukurtas mokykloje atsižvelgiant į specifinius mokinių poreikius, mokymosi sąlygų ypatumus. Pvz. mokiniai nori mokytis vytelių pynimo ar keramikos ir mokykla turi tam tinkamas aplinkos sąlygas. Arba mokykla neturi pagal reikalavimus įrengto technologinio kabineto. Rengiant šias programas labai svarbi ir būtina sąlyga, kad mokiniai, mokydamiesi pagal alternatyvias technologinio ugdymo programas, įgytų pasiekimus, artimus ar tolygius numatytiems Bendrosiose programose. Vadinasi, technologinio ugdymo proceso metu mokiniai turi įgyti tokius pasiekimus, kurie artimi ar tolygūs numatytiems Bendrosiose programose. Mokyklose mokytojų parengtas alternatyvias technologinio ugdymo programas, tvirtina mokyklos direktorius.

Dėl mobiliųjų grupių

Mobilioji grupė mokinių grupė dalykui, dalyko moduliui diferencijuotai mokytis, pedagoginei ar specialiajai pedagoginei pagalbai teikti.

Mobilioji grupė nusakome, koks mokinių skaičių reikalingas pamokoms organizuoti.

Įgyvendinant pagrindinio ugdymo programą (BUP p.74) mobilioji grupė sudaroma iš ne mažiau kaip 7 mokinių gyvenvietės mokykloje ir 12 mokinių

savivaldybės centro ir miesto mokykloje. Įgyvendinant pagrindinio ugdymo programą mobiliosios grupės sudaromos pasirenkamiesiems dalykams mokytis, dalyko moduliui diferencijuotai mokytis, pedagoginei ar specialiajai pedagoginei pagalbai teikti. Pasirenkamuosius dalykus

Pasirenkamuosius dalykus siūlo mokykla. Kadangi pagrindinio ugdymo programoje skirtumas tarp minimalaus ir maksimalaus pamokų skaičiaus labai mažas mokinio, todėl mokiniui sudaromos labai menkos sąlygos pasirinkimui. Esant mokykloje daugiau paralelių klasių, pasirenkamuosius dalykus mokiniai renkasi formuojant mobilias grupes ir kelių klasių, išlaikant minimalų mobiliosios grupės dydį.

Įgyvendinant vidurinio ugdymo programą mobiliosios grupės dydį pagal mokyklai skirtas mokymo lėšas nustato pati mokykla

Dažniausiai kylantys klausimai

Ar dar reikia ugdymo planą aptarti mokyklos taryboje?

BUP 15 punktą numato, kad mokyklos ugdymo plano projektą mokyklos direktorius ar jo įgaliotas asmuo derina su mokyklos taryba ir su steigėju

Kaip skaičiuojamos neformalaus ugdymo valandos klasės komplektui?

Pvz. 9-10 klasėse neformaliajam ugdymui skiriama 5 val. Vadinasi vienam klasės komplektui 2,5 valandos. Jeigu yra daugiau komplektų 2,5 valandos dauginama iš komplektų skaičiaus.

Kiek ugdymo planų mokykla turi sudaryti mokykla, kuri įgyvendina pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas

Mokykla, kuri vykdo kelias ugdymo programas, apsisprendžia ar pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimui rengiami atskiri mokyklos ugdymo planai ar vienas. Gali būti rengiamas vienas, bet jame yra kelios dalys skirtos atskirų programų įgyvendinimui. Galima rengti atskirą pradinio ugdymo planą ir atskirą pagrindinio ar vidurinio programos įgyvendinimo planą.

Dalykui skiriamų pamokų skaičiaus didinimas ar mažinimas

Įgyvendinant ugdymo programas mokykla gali dalykui skiriamų pamokų skaičių didinti ar mažinti iki 10 proc. Tai numato BUP 10.11 punktą.

Sudarant dalyko ilgalaikį planą mokytojas jame gali numatyti dalykui skiriamų pamokų skaičių 10 proc. mažesnę ar didesnę. Dalyko programos rengiamos koncentriškai: t. y. dviem metams ir gal būt praėjusiais metais mokiniai nepasiekė planuojamų pasiekimų, nes neįvyko dalis pamokų, todėl šiais numatytiems pasiekimams pasiekti skiriama iki 10 proc. daugiau pamokų.

Trūkstant lėšų pavadavimui labai svarbus mokytojų bendradarbiavimas ir genoriškumas siekiant ugdymo kokybės ir išsprendžiant pavadavimo problemas mokykloje. Taip pat galima pasinaudoti šio punkto nuostata.

Jeigu mokytojas planuodamas ugdymo turinį žino, kad vyks į kvalifikacijos kursus ir jo pamokų nėra kam pavaduoti gali dalyko ugdymo turinio apimtį savo nuožiūra mažinti, bet užtikrindamas, kad būtų pasiekti numatyti mokinių pasiekimai Bendrosiose programose. Dalykui skiriamų pamokų skaičiaus didinimas iki 10 procentų sudaro galimybes, nesant dalyko mokytojo ar jam išvykus į kvalifikacijos kursus ar susirgus ir nesant galimybių jo pavaduoti kitam dalykui galima skirti daugiau pamokų 10 procentų. Pvz.: išvykus matematikos mokytojui į kvalifikacijos kursus matematikos pamokas galima skirti kitiems dalykams.

Dėl dalykų integravimo

Planuodami ugdymo dalykų turinį mokytojai mokytojai derina jį tarpusavyje. Derinimas ugdymo turinio padeda išvengti pasikartojimų ugdymo turinyje, kurie apsunkina ugdymo turinį.

9-10 klasėse tarp minimalaus ir maksimalaus krūvio yra labai mažas skirtumas ir mokiniui sudaromos labai mažos galimybės pasirinkti. Todėl rekomenduojama 9-10 klasėje į ugdymo turinį integruoti Žmogaus saugos dalyką, kuriam šiose klasėse skiriama 0.5 valandos. Juolab, kad žmogaus saugos programoje numatytos temos lengvai integruojamos į dalykus, nes kai kurių dalykų temos labai susiję su žmogaus saugos programoje nurodytomis temomis.

Integruojant turinį jis užrašomas du kartus: žmogaus saugos dalykui skirtoje skiltyje ir dalykui skirtoje skiltyje.

Dėl diferencijavimo

Bendrieji ugdymo planų 85 punktas nurodo kad klasės gali būti dalinamos į grupes: dorinio ugdymo, užsienio kalbų (1-osios ir 2-osios), informacinių technologijų ir technologijų, lietuvių kalbos (valstybinės) mokyklose tautinės mažumos kalba.

Informacinių technologijų ir technologijų dalykams klasės dalinimas į grupes susijęs su Lietuvos higienos norma HN 21:2005 „Bendrojo lavinimo mokykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“.

Užsienio 1-ajai ir 2-ajai kalbai, ir lietuvių kalbai (valstybinei) mokytis klasė į grupes dalinama esant klasėje ne mažiau nei 21 mokiniui.

Pvz.: Jeigu mokykloje užsienio kalbą 6 klasėse mokytis surenkama mokytis prancūzų kalbos, - tai mobilioji grupė sudaroma iš 12 mokinių savivaldybės centro ir miesto mokykloje, o gyvenvietės mokykloje 7 mokinių

Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vedėjo pavaduotoja Audronė Šuminienė